

ĐỒNG CHÍ LÊ DUẨN NHÀ LÃNH ĐẠO KIỆT XUẤT CỦA ĐẢNG, NGƯỜI HỌC TRÒ XUẤT SẮC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

VÕ VĂN THƯỜNG

*Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng,
Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương*

Kỷ niệm 110 năm ngày sinh Tổng Bí thư Lê Duẩn (7-4-1907 – 7-4-2017), là dịp để chúng ta tìm hiểu sâu hơn về cuộc đời hoạt động cách mạng vẻ vang và những cống hiến to lớn của đồng chí đối với sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc và xây dựng, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN; đồng thời bày tỏ sự tri ân đối với nhà lãnh đạo kiệt xuất của Đảng, người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người con ưu tú của quê hương Quảng Trị.

Hội thảo Khoa học: “Đồng chí Lê Duẩn - Nhà lãnh đạo kiệt xuất của Đảng, người con ưu tú của quê hương Quảng Trị”, ngày 3-4-2017

Đồng chí Lê Duẩn tên thật là Lê Văn Nhuận, sinh ngày 7-4-1907, trong một gia đình lao động có truyền thống yêu nước tại làng Bích La Đông, xã Triệu Đông, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị. Với 79 tuổi đời, 56 tuổi Đảng, gần 60 năm hoạt động cách mạng, cuộc đời và sự nghiệp của đồng chí Lê Duẩn gắn liền với quá trình cách mạng của dân tộc ta từ những năm 20 đến những năm 80 của thế kỷ XX, nêu tấm gương sáng của một chiến sĩ cộng sản tiên phong, trọn đời cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc và xây dựng CNXH.

Đồng chí Lê Duẩn tham gia phong trào yêu nước từ năm 1925, gia nhập Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên năm 1928 và đến năm 1930 trở thành một trong những đảng viên lớp đầu tiên của Đảng Cộng sản Đông Dương. Quá trình hoạt động cách mạng của đồng chí Lê Duẩn diễn ra liên tục trên phạm vi cả nước với nhiều trọng trách được Đảng và nhân dân tin cậy, giao phó như: Ủy viên Ban Tuyên huấn Xứ ủy Bắc Kỳ (1931); Bí thư Xứ ủy lâm thời Trung Kỳ (1937); Ủy viên Thường vụ Trung ương Đảng (1939); Bí thư Xứ ủy Nam Bộ (1946-1951, 1954-1957), Bí thư Trung ương Cục miền Nam (1951-1954), Ủy viên Bộ Chính trị (từ năm 1951); Bí thư thứ nhất, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1960-1986).

Với những hoạt động tích cực trong phong trào cách mạng, năm 1931, đồng chí Lê Duẩn bị thực dân Pháp bắt ở Hải Phòng, kết án 20 năm tù cấm cố và lần lượt bị đày ở các nhà tù Hòa Lò, Sơn La và Côn Đảo. Chế độ lao tù tàn bạo của kẻ thù đã không khuất phục được đồng chí, trái lại càng tôi luyện thêm ý chí đấu tranh bất khuất, kiên cường. Tháng 10-1936, trước sức mạnh của phong trào quần chúng và thắng lợi của Mặt trận bình dân Pháp, thực dân Pháp buộc phải trả tự do cho đồng chí Lê Duẩn và nhiều chiến sĩ cách mạng khác. Vừa

ra khỏi nhà tù thực dân, đồng chí tham gia ngay vào những hoạt động sôi nổi và quyết liệt của cao trào vận động dân chủ (1936-1939). Bất chấp sự đe dọa, quản thúc của chính quyền thuộc địa, mặc dù sức khỏe giảm sút sau những năm tháng bị tù đày, đồng chí vẫn miệt mài lặn lội khắp các địa phương miền Trung để khôi phục và phát triển cơ sở cách mạng.

Năm 1937, đồng chí Lê Duẩn đảm nhận nhiệm vụ Bí thư Xứ ủy lâm thời Trung Kỳ (chính thức năm 1938). Năm 1939, đồng chí được bổ sung vào Thường vụ Trung ương Đảng và tại HNTU tháng 11-1939, đồng chí đã cùng Trung ương Đảng quyết định đặt nhiệm vụ giải phóng dân tộc lên hàng đầu. Năm 1940, đồng chí lại bị địch bắt ở Sài Gòn, bị kết án 10 năm tù và đày đi Côn Đảo lần thứ hai cho đến khi Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công, đồng chí được Đảng và Chính phủ đón về đất liền.

Năm 1946, đồng chí được điều ra Hà Nội làm việc bên cạnh Chủ tịch Hồ Chí Minh, góp phần cùng Trung ương Đảng chuẩn bị cho cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược. Cuối năm đó, đồng chí được Chủ tịch Hồ Chí Minh và Trung ương Đảng phân công vào Nam, chỉ đạo cuộc kháng chiến ở Nam Bộ. Từ năm 1946 đến năm 1954, trên cương vị Bí thư Xứ ủy Nam Bộ, rồi Bí thư Trung ương Cục miền Nam, đồng chí đã trực tiếp lãnh đạo cuộc kháng chiến ở Nam Bộ. Tại Đại hội II (2-1951) của Đảng, đồng chí được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương và Bộ Chính trị.

Sau khi Hiệp định Giơnevơ được ký kết, từ năm 1954 đến năm 1957, đồng chí Lê Duẩn được Trung ương phân công ở lại miền Nam lãnh đạo phong trào cách mạng. Vượt qua sự khủng bố ác liệt của Mỹ-Điệm, đồng chí đã kiên trì bám trụ, từ vùng nông thôn, bung biển đến các vùng đô thị để lãnh đạo đấu tranh giữ gìn, củng cố lực lượng cách mạng trong giai đoạn đầu hết sức khó khăn, gian khổ của cách mạng miền Nam.

Năm 1957, đồng chí được Trung ương Đảng điều động ra Hà Nội, được cử vào Ban Bí thư và là Phó Trưởng ban chuẩn bị Văn kiện Đại hội III của Đảng, trực tiếp tham gia xây dựng đường lối đấu tranh cách mạng giải phóng miền Nam và xây dựng CNXH ở miền Bắc. Từ đây, đồng chí Lê Duẩn đã nhận được sự diu dắt và chỉ đạo trực tiếp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đó là điều kiện thuận lợi để đồng chí tiếp thu và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh trong các lĩnh vực công tác được tổ chức phân công. Tháng 9-1960, tại Đại hội III, đồng chí được bầu lại vào Ban Chấp hành Trung ương và Bộ Chính trị, đảm nhận trọng trách Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Sau khi Chủ tịch Hồ Chí Minh qua đời (9-1969), trên cương vị là nhà lãnh đạo cao nhất của Đảng, đồng chí Lê Duẩn đã cùng tập thể Bộ Chính trị và Ban Chấp hành Trung ương lãnh đạo toàn dân, toàn quân ta biến đau thương thành hành động cách mạng, đưa cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn.

Tại Đại hội IV (12-1976) và Đại hội V (3-1982) của Đảng, đồng chí Lê Duẩn tiếp tục được bầu lại vào Ban Chấp hành Trung ương và được cử vào Bộ Chính trị, giữ chức Tổng Bí thư.

Tại Đại hội IV, Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương, do đồng chí trình bày, đã tổng kết thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước và vạch ra đường lối chung của cuộc cách mạng XHCN ở nước ta.

Tại Đại hội V, thay mặt Ban Chấp hành Trung ương, đồng chí trình bày Báo cáo chính trị, vạch rõ hai nhiệm vụ chiến lược: xây dựng thành công CNXH, bảo vệ vững chắc Tổ quốc XHCN; đồng thời định ra chiến lược kinh tế trong chặng đường đầu tiên của thời kỳ quá độ.

Hơn 10 năm từ khi đất nước thống nhất, đồng chí cùng Ban Chấp hành Trung ương Đảng lãnh đạo quân và dân ta giành được những thành tựu

quan trọng trong công cuộc khôi phục, cải tạo và phát triển kinh tế, phát triển văn hóa theo đường lối xây dựng CNXH và tiến hành thắng lợi cuộc chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.

Với 26 năm liên tục đảm nhận cương vị Bí thư thứ nhất và Tổng Bí thư của Đảng, thực hiện đồng thời hai nhiệm vụ chiến lược của toàn dân tộc là xây dựng, bảo vệ CNXH ở miền Bắc và đấu tranh giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, đưa cả nước tiến lên CNXH, trong những thời điểm lịch sử đầy thử thách cam go, phức tạp, đồng chí Lê Duẩn đã có những đóng góp rất lớn cho cách mạng, thể hiện ở những quyết sách mang tính đột phá và tầm nhìn xa trong tư duy lãnh đạo.

Sau khi đất nước hòa bình, thống nhất, đi lên CNXH, trước thực trạng khó khăn của đất nước vừa trải qua hàng chục năm chiến tranh tàn phá nặng nề, với trách nhiệm người lãnh đạo cao nhất của Đảng, đồng chí Lê Duẩn luôn trăn trở tìm những bước đi, những cách làm mới, cùng Trung ương Đảng không ngừng tổng kết thực tiễn, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn trong hành trình xây dựng một xã hội hoàn toàn mới về chất, chưa có tiền lệ trong lịch sử dân tộc. Những đóng góp quan trọng đó của đồng chí đã tạo nền móng cho công cuộc đổi mới đất nước, được Đảng chính thức khởi xướng từ Đại hội VI (1986) của Đảng.

Đánh giá công lao của đồng chí Lê Duẩn đối với cách mạng Việt Nam, Đảng và Nhà nước ta đã khẳng định: “Trong gần sáu mươi năm hoạt động cách mạng, tuyệt đối trung thành với chủ nghĩa Mác-Lênin, với lợi ích của Tổ quốc và nhân dân, đồng chí Lê Duẩn đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc, đưa cả nước tiến lên chủ nghĩa xã hội. Là người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đồng chí Lê Duẩn là một nhà lãnh đạo lỗi lạc của Đảng và nhân dân ta, một chiến sĩ kiên cường của phong trào cộng sản quốc tế, phong trào công nhân

và phong trào độc lập dân tộc”¹. Lịch sử đấu tranh cách mạng của dân tộc mãi mãi ghi dấu công lao to lớn và những cống hiến xuất sắc của đồng chí trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng CNXH.

Không chỉ là một nhà lãnh đạo kiệt xuất, đồng chí Lê Duẩn còn là một nhà lý luận sáng tạo của Đảng. Thông qua những tác phẩm lý luận tiêu biểu như: *Đường lối cách mạng miền Nam, Thư vào Nam, Cách mạng xã hội chủ nghĩa, Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng, vì độc lập, tự do, vì chủ nghĩa xã hội, tiến lên giành những thắng lợi mới*, đồng chí đã góp phần thúc đẩy mạnh mẽ sự vận dụng, phát triển sáng tạo lý luận Mác-Lênin trong điều kiện cụ thể Việt Nam, nâng cao và làm phong phú thêm tầm vóc trí tuệ của Đảng và dân tộc ta. Đồng chí Lê Duẩn thường nhắc tới luận điểm nổi tiếng của V.I.Lênin: “Chân lý là cụ thể, cách mạng là sáng tạo”. Bản thân đồng chí Lê Duẩn đã thực hiện xuất sắc luận điểm đó trong tư duy và trong hoạt động thực tiễn lãnh đạo cách mạng. “Là một người mácxít-lêninnít chân chính, đồng chí luôn luôn suy nghĩ, tìm tòi, xuất phát từ tình hình thực tế, phân tích, giải quyết những vấn đề mới do cuộc sống đề ra. Sự sáng suốt của đồng chí thể hiện nổi bật trước những bước ngoặt của lịch sử và những tình huống phức tạp”², để lại nhiều cống hiến nổi bật trong lĩnh vực lý luận của Đảng.

Trong quan hệ quốc tế, đồng chí Lê Duẩn là một chiến sĩ quốc tế trong sáng, suốt đời noi gương Chủ tịch Hồ Chí Minh, chăm lo góp phần củng cố và tăng cường tình đoàn kết quốc tế giữa các lực lượng cách mạng và tiến bộ trên thế giới trong cuộc đấu tranh chung vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và CNXH. Đồng chí Lê Duẩn đã có đóng góp quan trọng vào việc củng cố tình đoàn kết đặc biệt giữa nhân dân ba nước Việt Nam-Lào-Campuchia.

Toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đang tích cực triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XII (1-2016)

của Đảng; Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15-5-2016, của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” và NQTU 4 khóa XII (10-2016) về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ”. Tri ân những công lao, cống hiến to lớn của đồng chí Lê Duẩn với sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và dân tộc, đồng thời góp phần bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, cổ vũ, động viên cán bộ, đảng viên, đồng bào và chiến sĩ cả nước hăng hái thi đua lao động sáng tạo, học tập và công tác, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ cách mạng đang đặt ra.

Tưởng nhớ đồng chí Lê Duẩn, chúng ta tưởng nhớ đến một nhà lãnh đạo kiệt xuất của Đảng và nhân dân ta, một tư duy sáng tạo lớn của cách mạng Việt Nam, một người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chúng ta nguyện học tập tấm gương về ý chí kiên cường, về nhân cách cộng sản mẫu mực của đồng chí Lê Duẩn; kiên trì vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định con đường độc lập dân tộc và CNXH; phát huy tinh thần yêu nước, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc; quyết tâm thực hiện thắng lợi sự nghiệp CNH, HĐH đất nước, hội nhập quốc tế có hiệu quả, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

1. Thông cáo đặc biệt của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Quốc hội, Hội đồng Nhà nước, Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Báo *Nhân Dân*, ngày 11-7-1986

2. Điều văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam do đồng chí Tổng Bí thư Trường-Chinh đọc tại lễ truy điệu đồng chí Tổng Bí thư Lê Duẩn, Báo *Nhân Dân*, ngày 16-7-1986.